

Kirkollishallituksen istunto 9.6.2026 Pöytäkirja nro 6/2026

Aika: 9.6.2026 klo 13.18–14.15

Paikka: Arkkipiispan kanslia, Liisankatu 29 A 13, 4. krs, Helsinki

Läsnä: Arkkipiispa **Elia** (puheenjohtaja), metropoliitta **Arseni**, piispa **Sergei**,
rovasti **Mikko Sidoroff**, **Ritva Bly**, **Tanja Leskinen**, **Peter Saramo**

Esittelijät: Palvelukeskuksen johtaja **Jari Rönkkö**, palvelukeskuksen lakimies **Jouni Heino**

Sihteeri: Jouni Heino

Puheenjohtaja

§ 74

Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen, minkä jälkeen pidettiin alkuhartaus.

Puheenjohtaja

§ 75

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Esitys:

Kokous todetaan laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi

Päätös:

Esityksen mukaan.

Puheenjohtaja

§ 76

Pöytäkirjan tarkastajat

Esitys:

Pöytäkirjantarkastajiksi ehdotetaan valittavaksi rovasti Mikko Sidoroff ja Peter Saramo.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Puheenjohtaja

§ 77

Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

Taustaa:

Kirkollishallituksen jäsenille oli lähetetty esityslista 6/2026 liitteineen 2.6.2026.

Päätös:

Esityslista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi. Asiassa 81 käsittelyn pohjaksi päätettiin ottaa jäsenille 5.6.2026 toimitetut asiakirjat.

Arkkipiispa Elian esittely

§ 78

Kolttasaamelaiset Suomen ortodoksisessa kirkossa hanke

Taustaa:

Valtioneuvoston, Saamelaiskäräjien ja Kolttien kyläkokouksen asettaman Saamelaisten totuus- ja sovintokomission (STSK) työ on päättynyt vuoden 2025 lopussa. STSK on työssään käsitellyt saamelaisten historiaa ja osana tätä työtä myös Suomen ortodoksisen kirkon ja kolttasaamelaisten historiaa. Mandaattinsa mukaisesti komissio on laatinut loppuraportin, joka sisältää myös Suomen ortodoksisesta kirkkosta koskevia toimenpidesuosituksia. Komission työn osana on julkaistu erillisselvitys: ”Katsaus Suomen ortodoksisen kirkon kolttasaamelaispolitiikkaan vuodesta 1920”.

Arkkipiispa Elian aloitteesta järjestettiin 9.3.2026 yhteinen tapaaminen Suomen ortodoksisen kirkon ja Kolttien kyläkokoukseen edustajien kanssa koskien Totuus- ja

sovintokomission työn tuloksia ja Suomen ortodoksisen kirkon ja kolttasaamelaisten yhteyttä tulevaisuudessa.

Tapaamisessa käytiin läpi komission työn tuloksia ja keskusteltiin avoimesti kolttasaamelaisten kirkollista yhteyttä koskevista asioista. Tapaamisessa sovittiin, että Suomen ortodoksinen kirkko ja kolttasaamelaiset yhdessä pyrkivät vahvistamaan kolttasaamelaisen alkuperäiskansan elämää osana Suomen ortodoksista kirkkoa.

Pohjois-Suomen ortodoksisessa seurakunnassa työskentelee loppuvuonna 2026 saamelaistyötä tekevä työntekijä, jonka tehtävänä edistää ja vahvistaa kolttasaamelaisen alkuperäiskansan elämää osana seurakuntaa ja Suomen ortodoksista kirkkoa sekä valmistella kehittämissuunnitelmia kolttasaamelaisia palvelemaan kirkolliseen työhön. Työssä etsitään myös keinoja edistää STSK:n loppuraportin ja kirkkoa koskevan erillisselvityksen kehittämissuunnitelmia ja niiden toimeenpanoa.

Esitys:

Kirkollishallitus päättää, että Suomen ortodoksisessa kirkossa käynnistetään Kolttasaamelaiset ortodoksisessa kirkossa -hanke. Työssä suunnataan katse ensisijaisesti eteenpäin, mutta annetaan tilaa myös menneiden asioiden käsittelylle.

Hankkeen tarkoituksena on tukea, edistää ja vahvistaa kolttasaamelaisen alkuperäiskansan elämää osana Suomen ortodoksista kirkkoa STSK:n loppuraportin Suomen ortodoksista kirkkoa koskevien toimenpidesuositusten sekä Katsaus Suomen ortodoksisen kirkon kolttasaamelaistilanteeseen vuodesta 1920 -erillisselvityksen kehittämissuunnitelmien pohjalta.

Hanketta varten perustetaan ohjausryhmä johon Suomen ortodoksisen kirkon edustajina nimetään piispa Sergei, toiminnanjohtaja Riina Nguyen ja kappeliseurakunnan pappi Jaakko Vainio. Kolttien kyläkokousta pyydetään nimeämään ohjausryhmään kolme kolttasaamelaisten edustajaa 14.8.2026 mennessä.

Hankkeessa hyödynnetään Pohjois-Suomen ortodoksinen seurakunnan Lapin ortodoksisessa kappeliseurakunnassa työskentelevien työntekijöiden asiantuntemusta. Pohjois-Suomen seurakunnan määräaikaista saamelaistyötä tekevä työntekijä Irene Fofonoffia pyydetään laatimaan hankesuunnitelma, jonka ohjausryhmä vahvistaa.

Hankkeen suuntaa ja tehtävää voidaan tarkastella matkan varrella esiin nousevien seikkojen perusteella. Ohjausryhmä voi tehdä esityksiä arkkipiispalle, joka tarvittaessa tuo asioita kirkollishallituksen päätettäväksi.

Hankkeesta ei ennakoita aiheutuvan merkittäviä kustannuksia. Vuonna 2026 hankkeessa mahdollisesti saamelaisalueen ulkopuolella järjestettäviin kolttasaamelaisia kokoaviin keskustelutilaisuuksiin ja ohjausryhmätyöskentelyyn mahdollisesti tarvittavat määrärahat myöntää palvelukeskuksen johtaja toimivaltansa puitteissa.

Muutettu esitys:

Kirkollishallitus päättää, että Suomen ortodoksisessa kirkossa käynnistetään Kolttasaamelaiset ortodoksisessa kirkossa -hanke. Työssä suunnataan katse ensisijaisesti eteenpäin, mutta annetaan tilaa myös menneiden asioiden käsittelylle.

Hankkeen tarkoituksena on tukea, edistää ja vahvistaa kolttasaamelaisen alkuperäiskansan elämää osana Suomen ortodoksista kirkkoa STSK:n loppuraportin

Suomen ortodoksista kirkkoa koskevien toimenpidesuosittelujen sekä Katsaus Suomen ortodoksisen kirkon kolttasaamelaispolitiikkaan vuodesta 1920 -erillisselvityksen kehittämisehdotusten pohjalta.

Hanketta varten perustetaan ohjausryhmä johon Suomen ortodoksisen kirkon edustajina nimetään piispa Sergei, toiminnanjohtaja Riina Nguyen ja kappeliseurakunnan pappi Jaakko Vainio. Kolttien kyläkokousta pyydetään nimeämään ohjausryhmään kolme kolttasaamelaisten edustajaa 14.8.2026 mennessä.

Hankkeessa hyödynnetään Pohjois-Suomen ortodoksinen seurakunnan Lapin ortodoksisessa kappeliseurakunnassa työskentelevien työntekijöiden asiantuntemusta. Pohjois-Suomen seurakunnan määräaikaista saamelaistyötä tekevää työntekijää Irene Fofonoffia pyydetään laatimaan hankesuunnitelma, jonka ohjausryhmä vahvistaa.

Hankkeen suuntaa ja tehtävää voidaan tarkastella matkan varrella esiin nousevien seikkojen perusteella. Ohjausryhmä nimetään kahdeksi (2) vuodeksi ja se raportoi vuosittain kirkollishallitukselle. Ohjausryhmä voi tehdä esityksiä arkkipiispalle, joka tarvittaessa tuo asioita kirkollishallituksen päätettäväksi.

Hankkeesta ei ennakoida aiheutuvan merkittäviä kustannuksia. Vuonna 2026 hankkeessa mahdollisesti saamelaisalueen ulkopuolella järjestettäviin kolttasaamelaisia kokoaviin keskustelutilaisuuksiin ja ohjausryhmätyöskentelyyn mahdollisesti tarvittavat määrärahat myöntää palvelukeskuksen johtaja toimivaltansa puitteissa.

Perustelut:

Saamelaiset ovat Euroopan unionin ainoa alkuperäiskansa. Merkittävä osa kolttasaamelaisista on Suomen ortodoksisen kirkon jäseniä kun taas muut kuin kolttasaamelaiset kuuluvat pääosin evankelis-luterilaiseen kirkkoon.

Alkuperäiskansaoikeuden keskeinen ydin on kaikille kansoille kuuluvassa itsemääräämisoikeudessa. Kirkon tulee olla edistämässä alkuperäiskansan oikeuksia ja antaa kolttasaamelaisille mahdollisuus tuoda oma näkemyksensä esille heitä koskevissa asioissa.

STSK on tehnyt mittavan ja merkittävän työn. Kirkon on kannettava vastuunsa ja pyrittävä kaikin keinoin edistämään komission työn tuloksena annettuja toimenpidesuosituksia ja niiden toimeenpanoa. Asiassa on yhdessä kolttasaamelaisten edustajien kanssa 9.3.2026 käyty rakentavat keskustelut asioiden edistämisestä. Kirkon on jatkettava aloitettua työtä yhdessä kolttasaamelaisten kanssa. On tärkeää, että tehtävää työtä on ohjaamassa ryhmä, jossa on yhtä monta kirkon ja kolttasaamelaisten edustajaa.

Liitteet:

- STSK:n loppuraportti Osa 1, **liite 78a.**
- STSK:n loppuraportti Osa 2, **liite 78b.**
- Yhteenvedo saamelaisten totuus- ja sovintokomission ehdotuksista, **liite 78c.**
- Katsaus Suomen ortodoksisen kirkon kolttasaamelaispolitiikkaan vuodesta 1920 – erillisselvitys, **liite 78d.**
- Suomen ortodoksisen kirkon ja kolttasaamelaisten edustajien tapaamisen (9.3.2026) muistio, **liite 78e.**

Päätös:

Muutetun esityksen mukaan.

Palvelukeskuksen lakimiehen esittely**§ 79****Jatkokäsittely asiassa Taipaleen ortodoksisen seurakunnan seurakunnanvaltuuston kokouksen 28.4.2026 päätöksen (3 §) vahvistaminen**

Taipaleen ortodoksisen seurakunnan seurakunnanvaltuusto on kokouksessaan 28.4.2026 pöytäkirjan 3 §:n kohdalla tekemällään päätöksellä luopunut Juuan tsasounan kirkollisesta käytöstä ja päättänyt purkaa tsasounarakennuksen. **Liitteet 79 a-h.**

Seurakunnanvaltuuston päätös on lainvoimainen.

Juuan ortodoksisessa profeetta Elian tsasounassa on koettu sisäilmaongelmia vuosien ajan. Jumalanpalveluksessa kävijät ja henkilökunta ovat raportoineet sisäilmaan liittyvistä oireista, jotka ovat johtaneet mm. laulajien ääniongelmiin ja kävijöiden vaatteisiin on jäänyt maakellarin haju. Seurakunta teetti vuonna 2024 tsasounasta kuntotutkimuksen. Kuntotutkimuksessa neljästä näytteestä kahdessa löytyi selvä mikrobikasvu materiaalisissa ja kahdessa muussa epäilty mikrobikasvu materiaalisissa. Näytteiden perusteella haitallinen altistumisolosuhde on todennäköinen.

Rakennustarkastaja kehotti vuonna 2025 seurakuntaa harkitsemaan tilan käyttöä katon sortumisvaaran aiheuttaman turvallisuusriskin ollessa suuri. Kehotuksen seurauksena kirkkoherra asetti tsasounan väliaikaiseen käyttökieltoon joulukuussa 2025.

Kuntotutkimuksen 2024 PTS suunnitelma oli 265 000 € ilman tietoa kattorakenteen merkittävistä lahovaurioista. Rakennustarkastajan mukaan korjauskustannukset nousevat

tavanomaista korjausrakentamista suuremmiksi ja on kyseenalaista, saavutetaanko korjauksilla ajateltu turvallisuus ja terveyteen liittyvä tavoite muutoin kuin purkamalla ja uusimalla suurelta osin rakenteita. Juuan tsasouna on merkitty kirkon kiinteistöselvityksessä 3. kategoriaan, jossa ovat kiinteistöt, joiden kunto on heikko ja tekninen käyttöikä on loppusuoralla. Rakennuksen korjaus ei ole siten käytännössä mahdollista eikä muutoinkaan kannattavaa.

OrtL 98 §:n 1 momentin 5 -kohdan mukaan seurakunnanvaltuuston päätös on alistettava kirkollishallituksen vahvistettavaksi, ennen kuin päätös saadaan panna täytäntöön, jos päätös koskee kirkon tai rukoushuoneen rakentamista, purkamista tai sitä olennaisesti muuttavaa korjaamista koskevan suunnitelman hyväksymistä taikka kirkon tai rukoushuoneen käyttämättä jättämistä.

Kirkollishallituksen edellisessä istunnossa 27.5.2026 tuli esille, että profeetta Elian tsasounarakennus on suojeltu toisen tason suojelupäätöksellä. Tämän vuoksi kirkollishallitus pani asian pöydälle suojeluasian selvittämistä varten.

Juuan tsasouna on suojeltu kaavassa merkinnällä SR2, mikä tarkoittaa, että rakennus on Juuan kyläkuvan kannalta merkittävä eikä sitä saa purkaa tai ulkopuolelta muuttaa.

Tsasounassa on suoritettu suojelumerkintään liittyen katselmus 10.11.2025. Katselmukseen osallistui seurakunnan edustajia, kuntotutkimuksen tekijä, Juuan rakennustarkastaja ja Pohjois-Karjalan museon amanuenssi sekä korjausrakentamisen asiantuntija. Katselmuksessa ilmeni edellä selostettu rakennuksen heikko kunto ja käyttökieltoon asettamisen perusteena oleva kattorakenteiden ilmeinen sortumisriski. Asiasta seurakuntalaisille laaditut tiedotteet ovat **liitteinä 79 i-j**.

Kun seurakunta suojelupäätöksestä huolimatta hakee tsasounalle purkulupaa tai lupaa tsasounan muuttamiseen, tulee päätöksen perustua riittäviin tutkimuksiin. Mahdollisen purkuluvan myöntää kunnan rakennuslautakunta pyydettyään lausunnon alueelliselta museoviranomaiselta ja saatuaan myönteisen päätöksen suojelupäätöksestä poikkeamiselle Lupa- ja valvontavirastolta.

Rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) 10 b §:n mukaan suojelupäätöksestä poikkeamista koskeva hakemus on tehtävä Lupa- ja valvontavirastolle kirjallisesti. Hakemus on perusteltava ja siinä on yksilöitävä, miltä osin suojelupäätöksestä on tarkoitus poiketa. Hakemukseen on liitettävä suunnitelma poikkeamista edellyttävästä toimenpiteestä. Muun kuin rakennuksen omistajan tekemään hakemukseen on liitettävä myös omistajan suostumus.

Esitys:

Kirkollishallitus vahvistaa Taipaleen ortodoksisen seurakunnan seurakunnanvaltuuston päätöksen 28.4.2026 (3 §), jolla seurakunta on päättänyt luopua Juuan Pyhän profeetta Elian tsasounan kirkollisesta käytöstä ja päättänyt purkaa tsasounarakennuksen.

Perustelut:

Tsasounarakennuksessa on koettu vuosien ajan sisäilmaongelmia. Rakennukseen on tehty kuntotutkimus vuonna 2024. Tutkimuksessa on todettu tsasounan rakenteissa mm. mikrobikasvustoa ja sisäseinissä värimuutoksia.

Juuan tsasouna on suojeltu kaavassa merkinnällä SR2, minkä perusteella rakennuksen katsotaan olevan Juuan kyläkuvan kannalta merkittävä, eikä sitä saa purkaa tai ulkopuolelta muuttaa. Tsasounassa on järjestetty suojelumerkintään liittyen katselmus 10.11.2025. Katselmukseen osallistui seurakunnan edustajia, kuntotutkimuksen tekijä, Juuan rakennustarkastaja ja Pohjois-Karjalan museon amanuenssi sekä korjausrakentamisen asiantuntija. Katselmuksen perusteella rakennus on asetettu käyttökieltoon kattorakenteiden ilmeisen sortumisriskin vuoksi.

Ort.L 98 §:n 4 momentin mukaan, jollei alistettu päätös ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä taikka mene viranomaisen toimivaltaa ulommaksi tai ole muuten lainvastainen ja jollei se myöskään ole epätarkoituksenmukainen, se on vahvistettava. Päätökseen voidaan vahvistettaessa tehdä asiasisältöön vaikuttamattomia oikaisuluonteisia korjauksia.

Seurakunnan on katsottava riittävästi selvittäneen ja tutkineen rakennuksen korjaamisen ja säilyttämisen mahdollisuutta suojelupäätökseen perustuen. Seurakunnanvaltuuston päätöstä on siten pidettävä sekä laillisena että tarkoituksenmukaisena, minkä vuoksi päätöksen vahvistamiselle ei ole kirkollishallituksen taholta esteitä. Suojelupäätöksestä poikkeamista koskevan asian ratkaisee rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) 10 b §:n nojalla Lupa- ja valvontavirasto.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Palvelukeskuksen lakimiehen esittely

§ 80

Kuopion ortodoksisen seurakunnan seurakunnanvaltuuston kokouksen 9.5.2026 päätöksen (8 §) vahvistaminen

Kuopion ortodoksisen seurakunnan kiinteistöstrategian mukaan seurakunta luopuu Kaavin Luikonlahdella sijaitsevan Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen tsasounan kirkollisesta käytöstä aikavälillä 2026–2028.

Metropoliitta Arseni on lausunnollaan 8.10.2025 hyväksynyt seurakunnan suunnitelman. Seurakunnanvaltuusto on kokouksessaan 9.5.2026 pöytäkirjan 8 §:n kohdalla tekemällään päätöksellä luopunut Luikonlahden tsasounan kirkollisesta käytöstä ja päättänyt myydä tsasouarakennuksen käsittävän kiinteistön Tsasouna Ruhtinaantie (204-408-26-3) kymmenen (10,00 euroa) euron kauppahinnasta Reijo ja Kimmo Ruhtinaalle. **Liitteet 80 a-d.**

Seurakunnanvaltuuston päätös on lainvoimainen.

OrtL 98 §:n 1 momentin 5 -kohdan mukaan seurakunnanvaltuuston päätös on alistettava kirkollishallituksen vahvistettavaksi, ennen kuin päätös saadaan panna täytäntöön, jos päätös koskee kirkon tai rukoushuoneen rakentamista, purkamista tai sitä olennaisesti muuttavaa korjaamista koskevan suunnitelman hyväksymistä taikka kirkon tai rukoushuoneen käyttämättä jättämistä.

Lain 98 §:n 1 momentin 1- kohdan mukaan seurakunnanvaltuuston tai luostarin johtokunnan päätös on alistettava kirkollishallituksen vahvistettavaksi, ennen kuin päätös saadaan panna täytäntöön, jos päätös koskee kiinteän omaisuuden myymistä, vaihtamista, muuta luovuttamista tai vuokraamista yli kymmenen vuoden määräajaksi tai panttaamista.

Esitys:

Kirkollishallitus vahvistaa Kuopion ortodoksisen seurakunnan seurakunnanvaltuuston päätöksen 9.5.2026 (8 §), jolla seurakunta on päättänyt luopua Luikonlahden Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen tsasounan kirkollisesta käytöstä ja myydä tsasouarakennuksen käsittävän kiinteistön Tsasouna Ruhtinaantie (204-408-26-3) Reijo ja Kimmo Ruhtinaalle kymmenen (10,00 euroa) euron kauppahinnasta.

Perustelut:

OrtL 98 §:n 4 momentin mukaan, jollei alistettu päätös ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä taikka mene viranomaisen toimivaltaa ulommaksi tai ole muuten lainvastainen ja jollei se myöskään ole epätarkoituksenmukainen, se on vahvistettava. Päätökseen voidaan vahvistettaessa tehdä asiasisältöön vaikuttamattomia oikaisuluonteisia korjauksia.

Seurakunnanvaltuuston päätöstä on edellä mainittujen seikkojen nojalla pidettävä sekä laillisena että tarkoituksenmukaisena, minkä vuoksi päätöksen vahvistamiselle ei ole esteitä.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Palvelukeskuksen lakimiehen esittely

§ 81

Lausunto Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle kirkollishallituksen istunnossaan 17.3.2026 asiakohdalla 33 tekemästä päätöksestä

Esteellisyys: Tanja Leskinen

Taustaa:

Kirkollishallitus on kokouksessaan 17.3.2026 asiakohdalla 33 tekemällään päätöksellä hylännyt Leena Uusi-Tarkan tekemän oikaisuvaatimuksen Tampereen seurakunnan kirkkoherran tietopyyntöä koskevasta päätöksestä 8.12.2025.

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö on liitteenä **Liite 81 a**.

Lausunnon tulee olla hallinto-oikeudessa viimeistään 11.6.2026. Leena Uusi-Tarkan valitus on **liitteenä 81 b**.

Esitys:

Kirkollishallitus antaa **liitteenä 81 c** olevan lausunnon Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta välittömästi kokouksessa.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Tanja Leskinen ei osallistunut tämän asian käsittelyyn eikä päätöksentekoon.

Palvelukeskuksen johtajan esittely

§ 82

Selvitystarjous kirkon taloudellisen toimintaympäristön analysoimiseksi

Taustaa:

Professori Saara Lemmikki Taalas on toimittanut metropoliitta Arsenin välityksellä kirkollishallitukselle kirjeen, jossa hän esittää mahdollisuutta laatia kirkolle analyysin taloudellisesta nykytilanteesta erityisesti valtionavustusten ja verotulojen mahdollisiin muutoksiin varautumisen näkökulmasta. Kirjeessään hän toteaa, että analyysin tavoitteena olisi muodostaa kokonaiskuva kirkon taloudellisesta tilanteesta ja tuottaa aineistoa tulevaisuuden toimintalinjoja koskevan keskustelun tueksi. Taalas ehdottaa, että selvitys toteutettaisiin vuoden 2026 aikana siten, että sen tuloksia voitaisiin käsitellä piispaikokouksessa, kirkollishallituksen kollegiossa ja kirkolliskokouksen talousvaliokunnassa. Hän ilmoittaa olevansa valmis laatimaan analyysin ilman erillistä korvausta, mutta toteaa mahdollisten jatkotoimenpiteiden suunnittelun olevan erillinen konsultatiivinen tehtävä ja näin ollen maksullinen.

Kirjeensä liitteenä Taalas on toimittanut ansioluettelonsa. Ansioluettelon mukaan hän toimii liiketaloustieteen professorina Linnéyliopistossa Ruotsissa. Hän on työskennellyt useissa eri positioissa muun muassa professorina, apulaisprofessorina, prodekaanina, vanhempana neuvonantajana, erityisasiantuntijana, selvityshenkilönä sekä erilaisten kansallisten ja kansainvälisten tutkimus- ja asiantuntijahankkeiden johtajana.

Kirkolliskokous on päättänyt hankkia ulkoisen selvityksen kirkon keskushallinnon ja palvelukeskuksen toiminnasta. Kirkolliskokous valitsi 27.5.2026 istunnossaan kyseisen selvityksen tekijän, avoimen tarjouskilpailun perusteella. Arvioinnissa tarkastellaan muun muassa kirkon hallinnon, talouden ja toimintaympäristön kehittämistarpeita. Taalaksen esittämä selvitys kohdistuu suurelta osittain samoihin kysymyksiin, minkä vuoksi sitä voidaan pitää olennaisilta osin päällekkäisenä jo käynnistetyn arviointityön kanssa.

Lisäksi kirkon talouteen liittyvien riskien tunnistaminen, ennakointi, seuranta ja hallinta kuuluvat osana kirkollishallituksen toimenhaltioiden ja toimielinten jatkuvaan valmistelu- ja johtamistyöhön.

Esitys:

Kirkollishallitus päättää todeta Saara Lemmikki Taalaksen tarjouksen kirkon taloudellisen nykytilanteen analysoimiseksi tiedoksi sekä päättää, ettei kirkollishallitus anna toimeksiantoa kirjeessä kuvatun selvityksen laatimiseksi.

Muutettu esitys:

Kirkollishallitus päättää todeta Saara Lemmikki Taalaksen tarjouksen kirkon taloudellisen nykytilanteen analysoimiseksi tiedoksi sekä päättää, ettei kirkollishallitus anna toimeksiantoa kirjeessä kuvatun selvityksen laatimiseksi.

Palvelukeskus selvittää professori Taalaksen asiantuntemuksen hyödyntämistä kirkon tarpeisiin.

Perustelut:

Kirkollishallitus pitää Taalaksen esittämää selvitystä ja kiinnostusta kirkon taloudellisen tulevaisuuden tarkasteluun arvokkaana ja kiittää häntä kirkon toimintaa kohtaan osoitetusta kiinnostuksesta sekä valmiudesta käyttää asiantuntemustaan kirkon hyväksi.

Kirkollishallitus katsoo kuitenkin, ettei erillisen selvitystoimeksiannon antaminen ole tässä vaiheessa tarkoituksenmukaista. Kirkolliskokous on päättänyt hankkia ulkoisen arvion kirkon palvelukeskuksen toiminnasta. Arvioinnissa tarkastellaan myös kirkon hallinnon ja talouden kehittämiseen ja kehittymiseen liittyviä kysymyksiä, minkä vuoksi Taalaksen esittämä selvitys olisi olennaisilta osin päällekkäinen jo käynnistetyn arviointityön kanssa. Toimeksiannossa sanotaan seuraavaa: ”Tämän toimeksiannon tavoitteena on tuottaa riippumaton, kokonaisvaltainen ja käytännönläheinen arvio kirkon keskushallinnon ja palvelukeskustoiminnan nykytilasta sekä valmistella konkreettisia kehittämis- ja uudistamisesityksiä kirkolliskokouksen päätöksenteon tueksi.”

Kirkon rahoituksen nykytila sekä lähivuosien keskeiset näkymät ovat kirkollishallituksen tiedossa käytettävissä olevien talousarvioiden, tilinpäätösten, verotuloennusteiden ja valtionavustuksia koskevien tietojen perusteella. Taalaksen kirjeessä esitetty varsinainen analyysivaihe tähtää ennen kaikkea mahdollisten jatkotoimenpiteiden valmisteluun, joiden tarkempi selvittäminen olisi hänen mukaansa erillistä laskutettavaa konsultatiivista työtä.

Kirkolliskokous ei ole varannut määrärahoja tällaisen konsulttityön hankkimiseen. Mahdollinen hyöty tästä saataisiin vasta jatkovaiheessa, johon tässä vaiheessa ei voida sitoutua. Julkisia varoja käyttävän yhteisön on hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti valittava vastaavat konsulttityöt avoimen kilpailutuksen kautta. Lisäksi kirkon taloudellisten riskien seuranta, ennakointi ja hallinta kuuluvat kirkollishallituksen toimenhaltijoiden normaaleihin valmistelu-, seuranta- ja johtamistehtäviin sekä kirkollishallituksen jatkuvaan strategiseen työskentelyyn.

Edellä esitetyillä perusteilla kirkollishallitus ei anna toimeksiantoa esitetyn selvityksen toteuttamiseksi.

Muutetut perustelut:

Kirkollishallitus pitää Taalaksen esittämää selvitystä ja kiinnostusta kirkon taloudellisen tulevaisuuden tarkasteluun arvokkaana ja kiittää häntä kirkon toimintaa kohtaan osoitetusta kiinnostuksesta sekä valmiudesta käyttää asiantuntemustaan kirkon hyväksi.

Kirkollishallitus katsoo kuitenkin, ettei erillisen selvitystoimeksiannon antaminen ole tässä vaiheessa tarkoituksenmukaista. Kirkolliskokous on päättänyt hankkia ulkoisen arvion kirkon palvelukeskuksen toiminnasta. Arvioinnissa tarkastellaan myös kirkon hallinnon ja talouden kehittämiseen ja kehittymiseen liittyviä kysymyksiä, minkä vuoksi Taalaksen esittämä selvitys olisi olennaisilta osin päällekkäinen jo käynnistetyn arviointityön kanssa. Toimeksiannossa sanotaan seuraavaa: ”Tämän toimeksiannon tavoitteena on tuottaa riippumaton, kokonaisvaltainen ja käytännönläheinen arvio kirkon keskushallinnon ja palvelukeskustoiminnan nykytilasta sekä valmistella konkreettisia kehittämis- ja uudistamisesityksiä kirkolliskokouksen päätöksenteon tueksi.”

Kirkon rahoituksen nykytila sekä lähivuosien keskeiset näkymät ovat kirkollishallituksen tiedossa käytettävissä olevien talousarvioiden, tilinpäätösten, verotuloennusteiden ja valtionavustuksia koskevien tietojen perusteella.

Liitteet: Saara Lemmikki Taalaksen saatekirje (**liite 82 a, EI JULKINEN**), Saara Lemmikki Taalaksen ansioluettelo (**liite 82 b**), Palvelukeskuksen arvioinnin toimeksianto_final (**liite 82 c**).

Päätös:

Muutetun esityksen ja muutettujen perusteluiden mukaan.

Tiedoksi

§ 83

a) Työryhmän raportti: Toimenpideohjelma diakoniatyön uudelleen järjestämiseksi Suomen ortodoksisessa kirkossa 2026–2030 ja koonti työryhmän työskentelystä.

Liitteet 83 a-b.

b) Turvallisemman tilan periaatteet valmisteluryhmän väliraportti, **liite 83 c.**

c) Hiippakuntarakenteen muutostarpeiden selvittämisen työryhmän väliraportti, **liite 83 d.**

d) Monikulttuurisen työn kehittämisen työryhmän väliraportti, **liite 83 e.**

e) Euhologionin uudistetun laitoksen laatimisen työryhmän väliraportti, **liite 83 f.**

Esitys:

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Muut asiat

§ 84

Muita asioista ei ollut.

Seuraavan kokouksen ajankohta

§ 85

Seuraava kirkollishallituksen istunto on 1.9.2026 Helsingissä.

Kokouksen päättäminen

§ 86

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.15.

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

Kirkollishallituksen istunnon 9.6.2026 pöytäkirja on tarkastettu 16.6.2026 ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi.

Pöytäkirja on lisätty kirkon internetsivuille 16.6.2026 ja määräaika oikaisuvaatimukselle ja valitukselle lasketaan edellä mainitusta päivämäärästä.

Aika ja paikka alussa mainitut

Puheenjohtaja

Elia

Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa

Pöytäkirjan tarkastajat

Mikko Sidoroff

Peter Saramo

Kirkollishallituksen istunnon sihteeri

Jouni Heino